

BA CÂU CHUYỆN VỀ LÝ ĐÔNG A

Nhiên Hòa

Có 3 câu chuyện liên quan đến Lý Đông A (LĐA) mà tôi muốn kể như chuyện trong nhà, để toàn thể quý anh em đang nghiên cứu Thăng Nghĩa cùng biết, theo thứ tự thời gian trước sau mà tôi nghe được.

Chuyện thứ nhất, nghe kể năm 1965.

Thân sinh tôi, cụ Thái Nhân, có một người đồng chí đã hoạt động với cụ từ thời còn ở Hà Nội, vào Nam vẫn thường đến thăm cụ. Một hôm vào khoảng đầu năm 1965, người này đến chơi và nói với thân sinh tôi đại ý như sau, theo lời kể lại của thân sinh tôi. Năm 1946, sau trận Hòa Bình, cụ Lý dời Hà Nội lên vùng núi phía tây bắc rập biên giới Lào, sống với các đồng bào Mường hay Mèo ở đó. Một số cán bộ, đảng viên đi theo, trong đó có ông này. Cụ Lý đóng vai một nhà sư. Khoảng đầu năm 1950 cụ Lý nói không còn ở đây được nữa, cụ phải qua Lào, chỉ cho một vài đồng chí đi theo, còn mọi người khác phải về lại Hà Nội. Cụ dặn khi nào có biến động thì chạy vào Nam, và dặn chỉ đến 1965 trở đi mới được cho các đảng viên tin cậy biết việc này. Sau đó người này về Hà Nội và chạy vào Nam. Người này nói nay đã đến 1965 rồi nên cho thân sinh tôi biết.

Chuyện thứ 2, nghe kể năm 1979.

Tôi bị chính quyền CS bắt lần thứ nhất năm 1976, năm 1978 bị chuyển sang giam tại Chí Hòa đến năm 1988 thì được tha. Khi ở Chí Hòa, trong phòng cùng bị giam chung có ông Cao Dao, người hoạt động tình báo thời đệ nhất VNCH, nhiều người ở Sài Gòn cũng biết ông. Năm 1979 ông kể cho tôi một chuyện như sau.

Ông nói ông Ngô Đình Nhu đã gặp ông Nguyễn Hữu Thanh tại thư viện quốc gia ở Hà Nội lúc ông Nhu làm giám đốc. Thời gian này ông Nguyễn Hữu Thanh, chưa hoạt động nên chưa lấy bí danh Lý Đông A, đến thư viện quốc gia đọc sách, buổi trưa thường ra sân thư viện ăn trưa dưới gốc cây. Lúc đó có một số sinh viên cũng thường đến thư viện đọc sách và ra sân nghe ông Nguyễn Hữu Thanh nói chuyện về những cuốn sách ông vừa đọc. Nhiều buổi ông Ngô Đình Nhu cũng ra nghe, nên khi vận động cho ông Diệm về chấp chánh đã nhờ Cao Dao đi tìm ông Nguyễn Hữu Thanh về cùng làm việc với

ông nhưng không tìm được vì lúc đó đã là LDA hoạt động bí mật rồi. Khi làm cố vấn cho Tổng Thống Ngô Đình Diệm ông Nhu lại nói ông Cao Dao đi tìm cụ Lý. Ông Cao Dao đã qua Lào gặp một cán bộ Duy Dân mà ông quen biết khi còn ở Hà Nội. Người này lúc đó là một sĩ quan trong quân đội hoàng gia Lào cho biết theo cụ Lý sang Lào và được cụ dẫn vào quân đội Lào. Người này chỉ biết cụ Lý đã qua Miến Điện và cho tên một đồng chí của ông đi theo cụ Lý qua đó. Ít lâu sau ông Cao Dao lại qua Miến Điện, hỏi tòa đại sứ biết được địa chỉ của ông này, tìm đến hỏi thì ông này nói chỉ biết cụ Lý lên vùng núi phía bắc Miến Điện chứ không được liên lạc và biết gì thêm. Cùng thời gian này, khoảng đầu thập niên 1960 cá nhân tôi thường theo dõi đài BBC, một hôm nghe một tin lạ là có một tổ chức ra đời tại vùng Bắc Miến Điện với tên gọi Mặt Trận Các Dân Tộc Bị Áp Bức, cái tên làm tôi rất chú ý, nhưng sau đó không nghe gì thêm nữa. Ngày nay không còn tìm lại được bản tin này trên BBC nữa.

Chuyện thứ 3, nghe kể năm 1992.

Tôi bị Cộng sản bắt lần thứ hai năm 1991, bị nhốt tại trại giam Phan Đăng Lưu, tức khám Gia Định cũ, trước cửa chợ Bà Chiểu. Khoảng đầu năm 1992 cán bộ trại giam cắt cử tôi làm trưởng phòng số 7. Trong phòng giam có mấy ông Hòa Hảo, tối tối thường gặp nhau tại chỗ một ông có vẻ là đàn anh của nhóm, để trò chuyện.

Một hôm ông này đến chỗ của tôi nằm và nói với tôi như sau. Khi còn trẻ ông lên núi xin làm đệ tử của một vị tu sỹ Hòa Hảo, nhưng vị này nói con chưa đi tu được, cứ xuống núi, lập gia đình khi nào thuận tiện ta sẽ nhắn gặp con để hướng dẫn cho con. Sau đó ông ta về lập gia đình sống một đời sống bình thường và tu tại gia, khi nào thấy động tâm muốn đến đâu đều gặp vị thầy này để nghe hướng dẫn đạo. Một hôm vào khoảng đầu năm 1972, ông động tâm, đến chùa có tòa tháp cao ở Phú Lâm thì gặp vị này. Vị này nói nay ta phải đi xa không còn gặp con được nữa, và nói con cũng sẽ bị bắt giam khoảng 3 năm mới được tự do nhưng không sao cả. Do đó, ta kể cho con nghe việc này để khi nào gặp ai hiền lương thì kể cho họ nghe để họ an lòng dù thời cuộc có biến động gì. Vị thầy này kể rằng vào khoảng đầu năm 1953, ông được thầy ông dẫn qua dãy núi Tà Lơn bên Cam Bốt (người Khmer gọi là Bokor) giới thiệu với một người họ Nguyễn còn rất trẻ, nói đây là vị minh quân của nước Việt, và bảo phải theo hầu phụng lệnh. Từ đó ông theo hầu phụng lệnh vị này. Năm 1965 ông được lệnh qua họp tại một vùng núi ở Indonesia. Buổi họp dùng tiếng Anh vì chỉ có 3 người Việt, cả Bắc, Trung và Nam, còn toàn người các nước trong vùng Đông Nam Á. Ông nói tiếp bây giờ ta được lệnh từ vị này ra khỏi đất nước một thời gian không biết bao lâu nên đến cho con biết, để con yên tâm, và nếu gặp ai hiền lương kể cho họ chuyện này cho yên tâm. Nay tôi ở phòng này đã 3 tháng quan sát thấy giáo sư hiền lương nên theo lời dặn của thầy tôi, tôi nói để giáo sư yên

tâm. Tôi hỏi vậy thầy ông có cho biết họ tên vị minh quân kia không. Ông ta nói thầy ông không nói dù ông có hỏi, chỉ biết mang họ Nguyễn mà thôi.

Tôi thấy 3 câu chuyện này có liên quan đến nhau dù do từ 3 nguồn kể hoàn toàn khác nhau. Vậy xin kể lại để mọi người cùng biết.

Nhiên Hòa ĐVH
(10/8/2020)